

Pastoralis Sollicitvdinis, Sive De Officio, Et Potestate Episcopi

Tripartita Descriptio. Cvivs Pars Prima Episcoporum institutionem, ...
Secvnda Quicquid ad Episcopi est potestatem, ... Tertia Quod ad casuum
reseruationem, ... Methodo Noua, & expedita complectitur

Vbi quæ ad omnifariam Episcopi potestatem, vel ad Sacramenta, &
Ordines conferendos, vel ad dispensationes elargiendas pertinent,
comprehensa sunt

Barbosa, Agostinho

Parisiis, M.DC.XXV.

Episcopvs An Possit ad tempus, vel ad certum effectum interdictum
suspendere? Allegatio XXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98621](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98621)

EPISCOPVS AN POSSIT
ad tempus, vel ad certum effectum
interdictum suspendere?

ALLEGATIO XXXVIII.

1 PRO certa festiuitate, vel occasione, veluti pro Missa noua, professione facienda, aut pro sepultura alicuius nobilis personae, posse Episcopum interdictum suspendere ad tempus, vel ad certum effectum videtur probare *glos. 1. in fine in cap. praesentis, de sent. excomm. lib. 6. & docet Nau. in man. cap. 27. num. 183* sequitur *Sayr. de censur. lib. 5. cap. 23. num. 18.* & pro eis videtur expressa decisio *text. in cap. dilectus 55. vers. quia vero, de appell. ibi*, cuius effectum ad tempus duxerat suspendendum, & ibi notat *glossa*.

2 Contrarium tamen, imò Episcopum huiusmodi interdictum in praedictis casibus suspendere non posse expresse resoluit *glos. in cap. ad haec 37. de appellat. & eam sequuntur committere Doctores, vt constat ex relatis ab Henric. in summ. lib. 13. cap. 51. §. 4. ver. quare, & constanter Analla de censur. dispus. 6. dub. 6. concl. 4.* qui plures afferunt rationes. Prima, quia Episcopi sunt inferiores lege Pontificia, ac subinde eam seruare, non autem privilegio, aut dispensatione tollere possunt, iuxta regulam *cap. cum inferior, de maior. & obed. cum vulgaribus*. Deinde quia censura secum trahit executionem, & ideo nec per appellacionem eius effectus suspendi possunt, *cap. pastoralis §. verum, de appellat. iuncto d. cap. ad haec 37. eodem tit. ergo à fortiori neque Episcopus inferior poterit eam suspendere*.

3 Alij tamen distinctionis fœdere has contrarias opiniones ad concordiam reducere nituntur, hoc ruodo. Aut interdictum est latum à iure, vel ab homine; quando à iure prolatum est, ab Episcopo suspendi posse concedunt, vt ex *Soto* (qui hoc non dicit) in 4. distinct. 22. quæst. 3. art. 1. conclus. 3. tradit *Fr. Emmian. q. Regul. tom. 2. quæst. 111. artic. 1. & post Siluest. Sot. tom. 5. disp. 38. sect. 3. num. 6.* quod ea ratione probatur, quia quoties conditor Canonis censuræ absolutionem non reservauit, potestatem absolendi Episcopis videtur concessisse, iuxta regulam *text. in cap. nuper, vers. in secundo, de sent. excommunic. cum traditis per Sayr. de censur. lib. 2. cap. 19. numer. 2.*

4 Cum ergo interdicti absolutio nemini soleat reservari, consequens fit, quod proprius Episcopus illud in totum tollere potest, à fortiori ad tempus suspendere, iuxta regulam *l. quæ de tota ff. de rei vendic. cum similibus*. Aut interdictum ab homine prolatum est, & subdistinguitur, vel enim agimus de Episcopo, qui illud protulit, vel de alijs: in priori casu aiunt procedere primam sententiam affirmatiuam, quod Episcopus, qui interdictum protulit, illud pro certo tempore, aut causa suspendere valent: & ita esse intelligendum *textum in d. cap. dilectus*, & proximam Salmantica de qua testatur *Nauar. d. cap. 27. num. 183.* in posterioribus verò procedere contrariam negatiuam, quod inferiores Romano Pontifice interdictum ab ipso Pontifice, vel ab alijs Prælati prolatum, relaxare non possunt, nec in totum, neque etiam ad tempus suspendere, atque ita hanc distinctionem expresse tradunt *Cou.*

in cap. alma mater p. 1. §. 11. numer. 6. in vers. secundo. Henric. d. §. 4. vers. 4. Sot. d. disp. 38. sect. 3. a num. 5. ex ea ratione quia effectus censuræ ex intentione, & nutu pendent proferentis *cap. veniens 2. de testib. & eatenus ligant, quatenus intendit, qui ligat, ex reg. l. non omnis ff. si eorum peratur, & c. cum super, ac officio delegati, cum vulg.*

5 Verum licet supradicta hæc distinctio sit in præxi secuta, & à Doctorib. recepta, in rigore iuris indistincte tenerem nullum interdictum locale, vel etiam personale à iure vel ab homine prolatum, posse ab inferioribus Romano Pontifice, etiam si illud protulerint, ad tempus suspendi, ita *Abb. & Dec. in d. cap. ad haec Syluest. verbo interdictum 3. q. 8. Analla d. conclus. 4. iunctis præcedentib.* Neque obstant fundamenta adducta per Doctores suprapositam distinctionem facientes: ad illud enim, quo probant suspendi posse ab Episcopo interdictum latum à iure, quia potest absolueri ab omni censura iuris nemini reservata, respondetur cum *Abb. & Analla* negando consequentiam: nam ex eo, quod in totum absolueri possit, & censuram absolutione relaxare, minime sequitur posse eandem ad tempus suspendere; patet differentia: ratio, quia absolucendo in totum agit secundum naturam actus, & iuris dispositionem; quando vero suspendit effectum censuræ, quæ adhuc manet, contra naturam ipsius censuræ agit, medium enim ordinatum à iure ad tollendas censuras est absolutio; proferuntur enim censuræ, vt non perpetuo durent, sed vt cessante contumacia cessent, & ideo quando lex, quæ censuram imponit nemini reservat absolutionem, Episcopus, vt ordinarijs ministris, absolucendi potestatem videtur relinquere: At vero suspendere effectum censuræ, quæ manet, est species dispensationis, vt scilicet contra iuris prohibitionem exerceantur actus ipsi censura prohibiti, nullibi autem expressum reperitur, quod Episcopi interdictum, vel aliam censuram dum manet, eius effectus possint suspendere, imò in excommunicatione contrarium decidit *text. in c. cum desideres, de sent. excommunic. & licet in ea contrarium voluerit Nau. merito tamen in hoc reprehenditur à reliquis omnibus, & satis comprobatur Sot. tom. 5. disp. 5. sect. 4. a numer. 6.* Neque satis facit idem *Sot.* dum *disp. 38. sect. 3. numer. 9.* ait speciale esse in excommunicatione, iuxta *d. cap. cum desideres*, nullam enim specialitatis rationem assignat, neque assignari potest; & verba illius *text.* satis ostendunt ex natura cuiuscunque censuræ intrinseca id provenire, cum constet excommunicationem fuisse, & verum sit absolutum non esse, nec Episcopi, nec alijs debent communicare eidem, quæ sane ratio similiter interdicto potest applicari, & licet forsan admitti possit differentia inter excommunicationem, & interdictum, quoad modum absolutionis, quia in illa requiritur absolutio in forma Ecclesiæ, in hoc non ita: Semper tamen in toto rigore verum est dicere, quod si constat aliquem excommunicatum, vel interdictum esse, & absolutum non fuisse, non potest per Episcopum, vel alios inferiores Rom. Pontifici ei concedi, vt faciat actus censuræ prohibitos.

6 Nec etiam vrget fundamentum aliud, quo probare nitentur Episcopum posse interdictum à se ipso prolatum suspendere ad tempus, quia pendet sicut reliquæ censuræ ab intentione proferentis, respondetur enim quod licet tempore, quo pro-

ſeruntur pendeant in ipſo actu prolationis, & vt ſunt in fieri, ex intentione eius, qui profert, & eatenus ligent quatenus intendit, tam quoad perſonas in quas proferuntur, quam quoad actus prohibitos, quia non negamus poſſe ferri interdictum quoad certos actus, veluti Eccleſiæ ingreſſum, vt bene notant *Couar. in cap. alma par. 2. §. 1. num. 3. verſ. hinc apparet, & ſchol. de cenſur. tabul. 5. c. 16. in princ.* poſtquam tamen prolata ſunt ſua ſecum trahunt executionem, omneſque ſuos effectus non hominis, ſed ipſius legis minifterio ſtatim operantur, & ideo iam dici non poteſt, quod in actuali executione pendent ex voluntate proferentis, neque effectus ipſe conſiſtens in prohibitione diuinorum, vel actuum prohibitorum, ſeparabilis eſt ab ipſa ſententia, vt dum manet cenſura ſubſtantia, ab ea effectus ſeparantur. Neque quoad hoc quod eſt trahere ſecum executionem aliqua conſiderari poteſt differentie ratio inter excommunicationem, & interdictum: imò in hoc expreſſe vtrumque æquiparat text. in d. cap. ad hec, iuncto d. §. verum.

7 Denique ad tex. quo præcipue mouentur, in d. cap. dilectus, verſ. quia vero reſpondet *Aula* (licet inaduertenter alleget *diſt. cap. ad hec*) quod procedit ea conſuetudine, quæ tribuit hanc facultatem Episcopis ex tacito conſenſu Papæ: ſed minime textus conſuetudine nititur, nec eam approbat. Quare melius reſpondet *Deci. diſt. cap. ad hec, numer. 8.* videlicet tex. illum non continere, quoad hoc Pontificis decionem, ſed partis allegationem, quod enim decidit eſt de nullitate interdicti prolato poſt appellationem, quod factum negabat Decanus, contendens ante appellationem illud promulgaſſe, ſed poſtea ad tempus ſuſpenſiſſe: quam allegationem reiſcit Pontifex, minimeque decidit interdictum ſuſpendi potuiſſe: Quamuis *Abb.* contrariam ſententiam magis approbans ſecundum rigorem concludat hunc textum adeo urgere vt non audeat eam defendere.

S P M M A R I V M.

- 1 Episcopis in quibus irregularitatibus, & ſuſpenſionibus de iure Concilij Tridentini concedatur diſpenſandi facultas.
- 2 Episcopis electis, & confirmatis, quamuis non conſecratis, poteſt in caſibus ſibi permiſſis diſpenſare.
- 3 Episcopis illarum Regionum, in quibus adhuc Concil. Tridentin. publicatum non fuit, conceſſa ab eo Conc. diſpenſandi facultate non gaudent.
- 4 Subditi, quos poteſt Episcopos virtute Concilij abſolvere ab occultis delictis ſuſcipit, quod illi ſubdantur, quoad ſolum conſcientiæ forum.
- 5 Pauperes, Scholaſtici, & mercatores, quoad Sacramenta Confeſſionis, & Eucharistiæ ſubditi ſunt Episcopis loci, in quo reperiuntur.
- 6 Episcopis ad hoc vt abſoluant aliquem ab irregularitatibus, & ſuſpenſionibus in caſibus ſibi permiſſis, debet habere in eum iuriſdictionem Ordinariam.
- 7 Diſpenſandi poteſtas Episcopo conceſſa in terminis, de quibus agitur, poteſt extra diaceſim exerceri, & circa abſentem.
- 8 Verba, in foro conſcientiæ ſunt intelligenda, ideſt, in foro Sacramenti Penitentia, & in Confeſſione Sacramentali.

- 9 Episcopis ſi ſciat aliquem ordinandum eſſe irregularem, vel ſuſpenſum, & tandem cum ac mutatur ad Ordines, cenſetur cum eo diſpenſare, ſi ſibi ermittatur.
- 10 Diſpenſandi, & abſoluedi poteſtatem in delictis occultis Episcopo conceſſam ſine eius ſpeciali mandato Vicarius generalis exercere non poteſt.
- 11 Episcopis an poſſit committere alijs hanc diſpenſandi, & abſoluedi poteſtatem? reſertur vna ſententia.
- 12 Reſertur ſecunda ſententia.
- 13 Reſertur tertia ſententia.
- 14 Reſertur quarta ſententia.
- 15 Episcopis poteſtatem, quam habet diſpenſandi cum ſibi ſubditi, poteſt alteri demandare, vt ſecum diſpenſet.
- 16 Capitulum Sede vacante eandem habet poteſtatem diſpenſandi, & abſoluedi, quam habet Episcopos virtute Concilij.
- 17 Abbates, & alij inferiores Prælati habentes iuriſdictionem Ordinariam, & quaſi Episcopalem, prædicta diſpenſandi, & abſoluedi facultate non gaudent.
- 18 Nec Superiores, ſeu Conuentuales Religionum exemptarum.
- 19 Archiepiſcopus dum actu viſitat gaudet prædicta diſpenſandi, & abſoluedi poteſtate circa ſubditos ſuffraganeorum, & cum ipſis ſuffraganeis.
- 20 Occultum ſecundum vnam opinionem quæ ad præſens inſtitutum dicitur, quod probari non poteſt.
- 21 Occultum melius dicitur, quod non eſt publicum, etiamſi ab aliquibus ſciatur.
- 22 Notorium eſt plena rei notitia induces indubitatam, & finitam probationem, diſcuſſione non egentem.
- 23 Delictum notorium dicitur commiſſum, vel confeſſum in iudicio.
- 24 Notorium dicitur omne illud, quod ex actis iudicij conſtat.
- 25 Episcopis poterit diſpenſare quando delictum non fuerit publicum vel notorium, quamuis ſit notum tribus, vel quatuor.
- 26 Episcopis diſpenſare poterit etiamſi actus ſit materialiter publicus, non vero formaliter in quantum delictum.
- 27 Irregularis, quia celebravit in excommunicatione, poterit ab Episcopo diſpenſari, quando excommunicationis eſt occulta, licet celebratio ſit manifeſta.
- 28 Delictum deductum ad forum contentioſum dicitur ſtatim ac denunciatio, ſeu accuſatio de illo coram legitimo ſuperiore facta eſt.
- 29 Delictum deductum ad forum contentioſum verius dicitur poſt litem conteſtationem.
- 30 Litis conteſtatio negando, vel conſtitendo etiam in criminalibus inducitur.
- 31 Iudicium propriè poſt litem conteſtatam dicitur.
- 32 Episcopis poterit diſpenſare in delicto deducto ad forum contentioſum, ſi de eo fuerit habita ſententia abſolutoria.
- 33 Etiamſi medijs deprauatis obtrunierit abſolutionem ab iniecto crimine.
- 34 Vel iudicium non fuerit ſententia finitum, eo quod accuſator per annum tacuerit.
- 35 Episcopis non poteſt diſpenſare in delicto deducto ad forum contentioſum, & punito iam iudicio finito.
- 36 Irregularis occultus ob reiterationem Baptiſmi poteſt ab Episcopo diſpenſari.
- 37 Irregularis occultus ob duos ſacros Ordines, vel Acolythum & Subdiaconatum, eodem die ſuſceptos, poteſt ab Episcopo diſpenſari.

38 Suspenditur, eo quod nesciente Episcopo, neque examine Ordines suscepti si occultus sit, potest ab Episcopo dispensari.

39 Suspenditur ob receptionem Ordinum sine litteris dimissorys si sit occultus potest ab Episcopo dispensari.

40 Episcopus potest dispensare cum eo, qui per saltum promotus ad Ordines, celebravit, ubi delictum fuerit occultum.

41 Irregularis ob administrationem in Ordinibus male susceptis, si sit occultus, potest ab Episcopo dispensari.

42 Episcopus potest dispensare cum eo qui Ordines minores suscepit ab Episcopo, qui renunciavit dignitati, vel Episcopatu, aut a censura irretito, dummodo delictum sit occultum.

43 Irregularis ob executionem Ordinum, quos non habebat, potest dispensari ab Episcopo, ut exerceat susceptos, ac alios suscipiat modo delictum sit occultum.

44 Simoniacus occultus potest dispensari ab Episcopo, non autem reabilitari ad beneficia in posterum obtinenda, nec ad ea retinenda, quae per simoniam occultam obtinuit.

45 Episcopus non potest absolvere a censuris incursis propter ingressum ad monasteria monialium, etiamsi delictum sit occultum.

46 Homicidium voluntarium, quod attinet ad praesens institutum, illud dicitur, quod est illicitum, intentum & volitum in se.

47 Episcopus potest dispensare in irregularitate proveniente ex homicidio licito, vel facto auctoritate legitima, & iusta de causa.

48 Episcopus dispensare valet in irregularitate ex homicidio casuali proveniente, modo delictum sit occultum.

49 Dispensare potest Episcopus in mutilatione membri etiam voluntaria, si est occultus.

50 Dispensare potest Episcopus cum illo, qui aliquem hominem occidit, non intendens occidere.

51 Dispensare potest Episcopus cum eo, qui mandavit ferro ut alterum percuteretur, sed auerit, ne occideret.

52 Homicidium mandans in persona cuius si committatur in personam alterius, non incurrit irregularitatem.

53 Dispensare potest Episcopus in homicidio occulto patris causa defensionis, non servato moderamine inculpatae tutelae.

54 Conciliaris constitutio habens committendam Ordinario loci facultatem dispensandi in irregularitate contracta ob homicidium commissum cum vi repellendo, quomodo intelligenda.

55 Irregularis efficitur quis homicidium committens transgrediendo moderamen inculpatae tutelae.

56 Inuasorem occidens, etiam ex odio, & cum intentione sumendae vindictae, quando non potest aliter se defendere, non fit irregularis.

57 Moderamen inculpatae tutelae versatur circa modum, tempus, & causam.

58 Moderamen inculpatae tutelae excedere, quando quis dicitur.

59 Dispensare hodie non potest Episcopus in irregularitatibus provenientes ex homicidio voluntario occulto, aut manifesto, neque ad Ordines minores, nec ad simplex beneficium obtinendum.

60 Homicida est irregularis, nec, ad Ordines promoueri potest, nec in susceptu ministrare.

61 Episcopus iam non potest dispensare cum homicida voluntario ad retinendum Curatum.

62 Episcopus in foro exteriori etiam post Concilium poterit dispensare pro minoribus Ordinibus, & simplicibus beneficiis in homicidio iusto, vel casuali exequuto sine diligentia.

63 Summus Pontifex dispensare potest in qualibet irre-

gularitate proveniente ex homicidio iusto, vel iniusto, voluntario, vel casuali.

EPISCOPVS IN QVIBVS irregularitatibus, & suspensionibus hodie dispensare posuit?

ALLEGATIO XXXIX.

Hodie virtute s. Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 6. licet Episcopis in irregularitatibus omnibus, & suspensionibus ex delicto occulto provenientes, excepta ea, quae oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum, dispensare; & in quibuscunque casibus occultis, etiam Sedi Apost. reservatis, delinquentes quoscunque sibi subditos, in dioecesi sua, per se ipsos, aut Vicarium ad id specialiter deputatum in foro conscientiae gratis absolvere, imposita poenitentia salutari; de cuius materia tractant *Regolm. de irreg. c. 33. §. 1. cum seqq. c. 26. & de off. & pot. Episc. c. 37. §. 2. cum seqq. Henri. in sum. lib. 7. cap. 13. §. 2. litt. r. & lib. 14. cap. 18. cum sequen. Soar. tom. 5. de censur. disputation. 7. §. 1. r. eodem tract. lib. 7. c. 7. Mar. Alter. eodem tract. tom. 2. disputation. 8. de suspens. cap. 3. Bonacin. eodem tractat. disputation. 7. quass. 3. Nauarr. conf. 15. sub titul. de sentent. excommuni. in antiqu. & consil. 11. sub titul. de privileg. in nouis, Sanchez de matrimen. lib. 2. disputation. 37. num. 11. cum sequentib. & disputation. 40. num. 17. & lib. 3. disputation. 23. num. 13. & lib. 8. disputation. secunda a num. 10. & latius in praeccepta Decalog. lib. 2. cap. 11. Jac. de Graff. tom. 2. conf. titul. de homicid. consil. 2. num. 14. cum sequentib. Valer. Reginald. in praxi fori poenitential. lib. 5. c. 2. num. 1. & lib. 30. tractat. 2. titul. 30 a num. 91. Cominch. de sacram. & censur. tom. 2. diff. 18. dub. 14. Nicol. Garc. de benef. p. 7. c. 11. a numer. 12. & p. 11. c. 10 num. 112. cum seqq. Arment. in add. ad recapit. legum Nauarr. lib. 3. tit. 18. l. 7. de irreg. in declar. num. 6. cum sequentib. & ceteri omnes in discursu citandi.*

Verum pro faciliiori praesentis quaestionis explanatione, quae quotidiana, & in praxi utilissima est, sub triplici distinctionis membro praesens huius Allegationis materia diuiditur. In primo tractabitur, Episcoporum, & subditorum nomine, qui continentur. In secundo quod dicatur occultum, & qui sint casus occulti in quibus Episcopus dispensare valet. In tertio, irregularitates quae dicantur ex homicidio voluntario provenientes, in quibus Episcopo dispensandi facultas non conceditur.